

KRABAT

FHTRIM

T.R. BISGAARD

MIDGÅRD S
BESKYTTERE 1

VØLVENS SPÅDOM

MRK

T.R BISGAARD

**MIDGÅRDS
BESKYTTERE 1
VØLVENS SPÅDOM**

Til Oscar og Alexander

HOVEDPERSONERNE

Astrid bor i Arendal i Norge og går i 6.c på Hisøy Skole.

Erik bor i Svendborg i Danmark og går i 7.d på Rantzausminde Skole.

Tord er træl (slave) og bor på Arnegård. Gården ligger en dagsmarch fra Nidaros (Trondheim) i Norge.

Ildri er en troldkvinde. Hun bor på Arnegård og er høvding Arnes frille (kæreste).

Høvding Arne, ejer af Arnegård.

Høvding Hogne, gift med høvding Arnes søster.

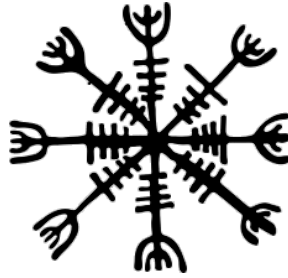
Bersærken er en viking, der arbejder for høvding Hogne.

På deres vej møder børnene en række andre mennesker, underjordiske og overjordiske væsener og guder fra den nordiske mytologi.

KORT OVER STEDERNE PÅ REJSEN

KAPITEL 1: DEN LYSENDE AMULET

Eriks hjerte hoppede i brystet på ham, da han hørte en knasende lyd over sig. Det lød, som om rebet, han hang i, var ved at hive boltene ud af klippevæggen.

Han var i det sydlige Sverige på klatretur med sin far, og nu hang de på en boltet klatrerute begge. Erik var gået i gang med at bestige den stejle skråning først og var nået til midt på fjeldvæggen. Nu holdt han godt fast ti meter over jorden. Under sig kunne han se faren eller, rettere sagt, toppen af farens hoved og næsen, der stak ud.

Erik kiggede op mod toppen af klippen. En stor kampesten havde løsnet sig og var i frit fald med kurs mod hans far. Om et øjeblik ville den ramme faren og knuse ham fuldstændig. Far ville

dø. Så ville de aldrig kunne tage på flere klatreture sammen.

Erik ønskede, at han aldrig havde foreslået at tage af sted. Faren havde været sur og træt, men Erik ville absolut prøve at klatre her. Han havde læst om det på nettet, og flere erfarne klatrere skrev på hjemmesiden, at det var det bedste klatrested i nærheden af København. Erik havde sørget for at pakke deres klatreudstyr om morgenen: klatresko, klatreseler, reb og rebbremser. Da han havde lagt det hele i bagagerummet i bilen, havde faren endelig ladet sig overtale til at køre herop.

Det var, som om det hele foregik i slowmotion omkring Erik. Stenen rullede ikke rundt som en sten, der trillede ned ad en bakke. Det var mere, som om den var frosset fast i samme stilling, mens den langsomt faldt mod jorden. Men der var bare det problem, at den ikke faldt langsomt.

”Far!” råbte Erik og klamrede sig til rebet, mens han tjekkede klatreselen og rebbremsen. ”Pas på!”

Eriks far kiggede op og blev ligbleg. I det korte sekund, det tog Erik at advare faren, var stenen styrtet mere end halvdelen af afstanden ned mod farens hoved. Erik hørte faren mumle: ”Hjælp mig, Odin.”

Erik jog klatreskoene ind i fjeldsiden. Han hørte en splintrende

lyd, og det føltes, som om klippevæggen gav efter, som var det jord og ikke granit. En varme spredte sig fra Eriks fødder og op igennem hele kroppen, til den nåede hans ansigt, og hans kinder begyndte at brænde. Hans frygt blev forvandlet til beslutsomhed. Han måtte hjælpe far.

Med hamrende hjerte og svedige håndflader stirrede Erik på stenen og ønskede, at den ville ramme forbi. Bare den ville skifte retning. Kampestenen susede forbi Erik, og det var, som om den bevægede sig ud fra klippevæggen i en svag bue i stedet for bare lige ned mod jorden.

Og så hørte Erik et kæmpe smæld, der rungede i ørene. Stenen landede under dem og lavede et enormt hul i jorden. Derefter blev der stille.

Erik stod som i trance og så ned på sin far, som stadig hang fra sikkerhedsrebet. Der var intet blod på hans hoved, og hans kranie var ikke blevet flækket, som Erik havde forventet. Havde stenen ændret retning? Eller var det bare noget, han bildte sig ind?

”Far,” hviskede han. ”Er du okay?”

Eriks far vendte sit blege ansigt op mod sin søn og rystede på hovedet. Han kunne ikke få et eneste ord frem.

Varm i hele kroppen og en susen før ørene rappede Erik ned

ad fjeldsiden, indtil han hang ud for sin far.

”Lad os komme ned herfra,” sagde faren, og sammen firede de sig ned til bunden.

Nede på jorden stod Erik og så op mod stedet, hvor de havde klatret, for at se, om der var nogen mærker i fjeldsiden. Da han hang deroppe, føltes det, som om skoene havde boret sig ind i klippevæggen, men han kunne ikke se noget herfra. Det ville heller ikke give nogen mening. Han vidste jo godt, at det var umuligt at lave hul i en klippe med skoen. Det måtte være noget, han havde bildt sig ind.

”Far, er det ikke vildt, at den sten ikke ramte dig? Jeg synes, det så ud, som om den ville smadre dit hoved,” sagde Erik, da de var i gang med at pakke sammen.

”Ja, det var tæt på,” hviskede faren med hæs stemme og bar udstyret over til bilen.

Da de sad i bilen på vej hjem, kom Erik i tanke om noget andet, hans far havde sagt.

”Hvad var det egentlig, du hviskede, da stenen faldt?” spurgte Erik.

Faren drejede hovedet og så på sin søn. Hans øjne var triste.

”Da jeg var på omtrent din alder, var jeg medlem af en særlig gruppe børn. En gammel og vis mand bad os hjælpe sig med at

løse nogle opgaver. Han havde mange evner, og i dag håbede jeg på, at han ville gengælde hjælpen. Selv om vi skiltes som uvenner.”

”Tror du, at det var derfor, stenen ikke ramte dig?”

”Jeg ved det ikke.”

”Hvorfor blev I uvenner?”

”Det viste sig, at han slet ikke var den person, han sagde, han var,” svarede Eriks far bistert og greb uvilkårligt fat i amuletten, han havde hængende rundt om halsen. Han knugede så hårdt om den, at det var, som om knoerne var lige ved at bryde igennem huden.

Så længe Erik kunne huske, havde hans far båret den amulet. Men Erik havde aldrig set den lyse før i dag.

Det var flere måneder siden næsten-ulykken, og meget var sket. De var flyttet, og Erik var begyndt i en ny skole. Der gik ikke en dag, uden han tænkte på, hvordan hans far havde undgået at blive dræbt af den faldende kampesten.

Solen lyste ned fra en klar forglemmigej-farvet himmel, da Erik rakte ud efter dørhåndtaget på farmorens hus. Men i stedet

for at åbne døren blev hans hånd hængende ubevægelig i luften. Han tog en dyb indånding. Erik vidste, at inde i stuen sad hans far og stirrede ind i en computerskærm, mens han knugede om amuletten, der var fortsat med at lyse efter deres sidste klatretur. Hans far var blevet anderledes, han var vred næsten hele tiden og gik rundt og mumlede. Erik mistænkte amuletten for at have noget med det at gøre.

Eriks skuldre sank sammen, og han lod sin hånd falde ned langs siden uden at have åbnet døren. Inderst inde vidste han, at han burde være en sød søn og gå ind og sige nogle pæne ord til sin far. Han orkede det bare ikke. Han havde gjort det så mange gange før, og hans far var stadig ikke blevet glad igen.

”Din far er deprimeret,” havde Eriks mor sagt, efter at farens virksomhed var gået konkurs. ”Men han skal nok blive god igen snart.”

Det var han ikke blevet endnu. Og da Eriks far ikke længere tjente nogen penge, havde de ikke haft råd til at blive boende i København. Derfor var deres lille familie på tre flyttet ind hos farmoren i Svendborg for en uge siden. Erik var startet i 7.d på Rantzausminde Skole, lige inden det blev sommerferie.

Erik puttede hånden ned i lommen og fumlede lidt med stenen,

der lå der. Det var et stykke af den kampesten, der næsten havde dræbt hans far. Selv om det havde været en livsfarlig sten, følte Erik, at der var noget særligt ved den, og han havde taget et lille stykke, der var brækket af, med hjem. Den blev helt varm, når han rørte ved den, og han fik det altid bedre, når han holdt den.

Erik sukkede endnu en gang og rakte hånden frem mod dørhåndtaget, men inden han nåede at åbne døren, hørte han sin mor råbe inde fra huset.

”Jeg orker det ikke længere! Du sidder bare her hele dagen og er sur og vred. Nu er det nok. Jeg vil skilles!”

Erik hørte far mumle et eller andet, og mor begyndte at græde.

Nu havde Erik slet ikke lyst til at gå indenfor. Han ville hellere tage ned til stranden ved Christiansminde. Der kunne han være alene.

Erik drejede rundt og følte sig lettet over, at han ikke behøvede at tale med nogen lige nu. Men det gik ikke helt, som han havde forestillet sig. I samme øjeblik hørte han langsomme fodtrin komme op ad havegangen. Det var hans farmor, og hun stillede altid det ene spørgsmål efter det andet om, hvad han havde lært i skolen.

”Hej, Erik,” sagde hun og smilede til ham, mens hun støttede

sig til sin stok. Hun gik så foroverbøjet, at Erik var bange for, at hun en dag ville falde på næsen.

”Hej, farmor,” svarede han.

”Hvordan var jeres udflugt til Odense i dag?” spurgte hun.

Erik trak på skuldrene. Klassen havde besøgt udgravningen af en gammel ringborg fra vikingetiden, som lå på Nonnebakken i midten af Odense.

”Vi kunne ikke rigtig se noget, de var i gang med udgravningen,” svarede han, ”folk har jo bygget en masse huse oven på, hvor borgen stod for tusind år siden.”

Farmoren gik nærmere, inden hun fortsatte med endnu flere spørgsmål.

”Men lærte I ikke noget om den?”

”Jo,” svarede Erik. Han trak lidt på det. Han kunne ikke helt huske, hvad arkæologerne havde sagt. ”Borgen var bygget som en cirkel, så derfor kalder de den for en ringborg eller cirkelborg. Og den var større end en fodboldbane. De tror, den blev bygget af Harald Blåtand, og der var plads til tusind mennesker i den.”

Farmoren var nu kommet helt hen til Erik. Hun så lige op i hans ansigt. Han var højere end hende, så han måtte kigge ned, når de talte sammen.

”Var det det eneste, I lærte?” spurgte hun med en skarp stemme. Hun havde været historielærer, dengang hun stadig arbejdede, og nu så hun undersøgende på ham med sine indtrængende, blå øjne.

”Øh,” svarede Erik usikkert, ”de fortalte også, at Odense er opkaldt efter Odin.”

Erik tog et skridt forbi bedstemoren i et forsøg på at komme væk og ned til stranden, men hun lagde en hånd på hans arm og holdt ham fast.

”Er du sikker på, at de ikke fortalte jer mere?” fortsatte hun.

Erik tog hånden op af lommen og bed lidt i lillefingerne. Så lyste hans ansigt op.

”Jo, de fortalte, at de for mere end to hundrede år siden havde fundet en masse ting fra vikingetiden i borgen, også en arming, som skulle forestille Odins særlige arming, Draupnir.”

Erik tog endnu et skridt væk fra farmoren, så hun var nødt til at slippe taget i hans arm, og han skyndte sig ned ad havegangen og ud gennem porten.

”Jeg kommer hjem lidt senere. Vi ses, farmor!” sagde han med ryggen til hende, mens han tog lange skridt ned ad gaden.

Nede ved stranden fandt Erik et lille træ, hvor han kunne sidde og samtidig være skjult, hvis der kom nogen forbi. Han

lagde sig ned i græsset og lukkede øjnene, mens han tænkte på, hvor anderledes der var her i Svendborg. Han savnede de mange klatrevægge i København. Når han havde brug for at komme væk fra klassekammeraterne, fandt han altid et sted, han kunne klatre. Og det var altid en sejr at nå toppen af en væg. Den ved DGI-byen ved Københavns Hovedbanegård var god, fordi den var udenfor. Så følte det næsten, som om han kom op på toppen af et rigtigt fjeld og kunne se ud over hele byen. Erik drømte om at rejse til et land med høje bjerge, hvor det eneste, han skulle tænke på hver dag, var at klatre. Himalaya kunne være fedt.

Men nu var han i Svendborg med sine forældre, og han havde ikke fundet et sted at klatre endnu, selv om han vidste, at der fandtes klatrevægge i byen. Hans mor havde sagt, at han kunne spørge de andre i klassen, om de ville være med. Hun sagde, at nogle gange var det en god idé at lave ting sammen med andre mennesker, selv om man godt kunne lide at være alene. Det var tydeligt, hun ikke forstod, at han klatrede, når han ikke ville være sammen med andre.

Når han var alene, var der ingen, som kunne drille ham på grund af arret, han havde på overlæben. Han blev så træt af det, hver gang nogen spurgte, hvad der var sket. Arret var blevet tykkere

efter operationen. Lægerne havde sagt, at det godt kunne ske nogle gange, og at der ikke var noget, de kunne gøre ved det. Allerede i børnehaven var der børn, der havde grinet ad Erik og spurgt, hvorfor han havde en orm på overlæben.

En dag i 6. klasse var Erik blevet så sur, at han havde givet drengen, der drillede ham, en ordentlig en på tuden. Drengen havde fået næseblod med det samme, og en lærer måtte køre ham på hospitalet, fordi han ikke kunne holde op med at tude. Det viste sig, at næsen var brækket. Efter den dag lovede Erik sig selv, at han aldrig ville slå nogen igen, selv om de var møghamrende irriterende. Når nogle af de andre drenge drillede eller lo ad ham, løb Erik væk i stedet for at slås med dem. Så kaldte de ham for en kujon.

Der var helt stille ved stranden. Den eneste lyd, der kunne høres, var bølgernes fredelige skvulpen. Det var næsten lige så afslappende at ligge her alene som at bestige en klatrevæg.

Erik tænkte på, hvad han havde hørt mor sige til far. Hun ville skilles. Han kunne ikke forestille sig noget værre. Måske var mor blevet så vred på far, fordi amuletten var begyndt at lyse? Og måske var det Eriks skyld, at mor var vred? Bare Erik havde fortalt hende om amuletten.

Tænk, hvis det virkelig var amuletten, der gjorde, at hans far var begyndt at opføre sig så underligt. Han var nærmest blevet en anden person. Han gik rundt i sin egen verden, og det var helt umuligt at tale med ham. Han blev ved med at holde fast i amuletten, der havde fået et rødt skær, så den så ud til at være glødende varm.

Bare der var noget, han kunne gøre for at få far til at blive glad igen, så mor ikke ville gå fra ham. Erik anede ikke, hvad det skulle være. Lige nu ønskede han bare at slippe væk fra det hele.

Efter et stykke tid gled Eriks øjne i. Han lå på ryggen i græsset, og han lagde mærke til tonerne fra en fløjte, der blandede sig med hans tanker. Han havde aldrig hørt noget lignende. Han satte sig op og spejdede rundt for at se, hvem der spillede, men han kunne ikke se nogen. Når han lukkede øjnene, var det, som om musikken blev endnu stærkere. Erik strøg sit hår væk fra øjnene og samlede det sandfarvede hår med begge hænder i en hestehale bag hovedet, mens han lyttede.

Så begyndte jorden omkring ham at dirre. Var det et jordskælv? Hurtigt åbnede han øjnene og så sig rundt. En tæt tåge kom til syne og omsluttede ham, mens den drejede hurtigere og hurtigere omkring ham som en hvirvelvind. Tågen blev så tæt, at han ikke

længere kunne se stranden eller havet. Og i næste øjeblik var det, som om han blev vægtløs. Han forsøgte at bevæge sig, men han havde ingen kontrol over kroppen. Det eneste, han ville, var at tage benene på nakken og spæne væk derfra, men han kunne ikke bevæge én eneste muskel. Træet ved siden af ham forsvandt, det blev mørkt, og han flød rundt i, hvad der føltes som et stort tomrum. Eriks hjerte hamrede vildt, og han spærrede øjnene op i et forsøg på at se, hvad der foregik.

Heldigvis gik der ikke særlig længe, inden der blev lyst omkring Erik. Fornemmelsen af at svæve i et tomrum forsvandt. Han mærkede, at han sad i noget vådt og blødt. Mudder. Erik rejste sig hurtigt. Han var ikke længere nede ved stranden. I stedet stod han i et lille hus lavet af træbjælker. Han så sig omkring. Hvordan var han havnet her? Da han vendte sig om, fik han øje på en pige, der stod ved siden af ham. Hun så lige så forvirret ud.

Inden Erik nåede at sige eller gøre noget, blev han opmærksom på endnu en person. En høj kvinde klædt i en hvid hørkjole med en rød kappe over skuldrene. Hendes hår var rodet. Det så ud, som om hun ikke havde haft tid til at rede det, og det bølgede rundt om hendes ansigt som blonde græstotter. I hånden holdt hun en lille fløjte. Den så ud, som om den var lavet af en lille knogle, og havde fem huller.

Kvinden tog et skridt over mod Erik og så febrilsk på ham og pigen.

”Er I Midgårds Beskyttere?”

OM BOGEN

Vikingetiden

Vikingetiden er den officielle betegnelse for årene 793-1066. Det første plyndringstogt gennemført af vikingerne, som man kender til, skete i år 793. Et kloster på øen Lindisfarne ud for Englands nordøstkyst blev angrebet af vikinger, som plyndrede klostret. I løbet af de næste århundreder tog vikingerne ud på både handelsrejser og plyndringstogter næsten overalt i Europa.

Nogle af vikingekongerne blev også konger af England. Et eksempel er den danske kong Knud den Store, som var konge af Danmark, Norge og England. Han var konge af Danmark 1018–1035, konge af Norge 1028–1035 og konge af England 1016–1035.

Man regner vikingetiden for afsluttet i år 1066, da norske kong Harald Harderåde angreb den engelske konge og tabte slaget. Han var den sidste vikingekonge, som forsøgte at overtage den engelske trone.

Ikke alle, som levede i vikingetiden, var vikinger. De fleste mennesker i Norden var bønder på det tidspunkt, men nogle høvdinge fandt ud af, hvordan de kunne lave gode skibe og våben, og det var dem, der tog ud på togter for at plyndre og erobre andre byer og landområder. Det blev kaldt at ”drage i viking”.

Nogle af vikingerne klædte sig i enten ulve- eller bjørneskind, inden de gik i kamp, fordi de troede, at de på den måde ville få styrken fra dyrene. De gjorde sig ekstra vilde og gale ved at drikke ekstrakt af fluesvamp. Det blev kaldt at gå bersærkergang. I bogen er jeg gået ud fra, at det kun var nogle af vikingerne, der opførte sig sådan, og har derfor kaldt denne type krigere for bersærker.

De to konger

De to konger, jeg har beskrevet i bogen, levede i virkeligheden. Danske **kong Hardeknud** (født 1018 – død 1042) var søn af kong Knud den Store (som var konge af Danmark, Norge og England). Hardeknud var konge af Danmark fra 1035 til 1042 og også konge af England fra 1040 til 1042.

Da Hardeknuds far døde i 1035, boede Hardeknud i Danmark, så det var naturligt, at han blev konge der. Da var han 17 år gammel.

Hans halvbror, Harald Harefod, boede i England og blev konge, selv om der var mange, der ikke var tilfredse med ham.

I 1040 døde Harald Harefod, og Hardeknud overtog rollen som konge af England i de sidste år inden sin død.

Norske **kong Magnus Olavsson** (født 1024 – død 1047)

blev kaldt kong Magnus den Gode. Han var søn af kong Olav Haraldsson, også kaldt kong Olav den Hellige. Magnus var konge af Norge fra 1035 til 1047 og konge af Danmark, da kong Hardeknud døde i 1042, til Magnus selv døde i 1047.

Magnus flygtede fra Norge sammen med sin far i 1028, da kong Knud den Store kom for at overtage tronen i Norge. Knud den Store havde mange krigsskibe, så Olav den Hellige besluttede at flygte, da han ikke troede, at han kunne vinde den kamp.

Magnus voksede op i Gardariget, som i dag kaldes for Rusland. I 1030 ville Olav den Hellige forsøge at tage tronen fra Knud den Store og selv blive konge i Norge igen.

Kong Knud den Store og kong Olav den Hellige mødtes til kamp på Stiklestad i Norge, hvor Olav den Hellige blev dræbt, og Knud den Store derved forblev konge over Norge.

Fire år senere besluttede Magnus at rejse hjem til Norge og gøre krav på sin ret som konge af landet. På det tidspunkt havde Knud den Store sat sin 14 år gamle søn, Svend, til at regere Norge med hjælp fra sin mor og nogle rådgivere.

Året efter døde kong Knud den Store, og hans søn flygtede fra Norge til Danmark. Det gav Magnus muligheden for at blive konge af Norge, blot 11 år gammel.

Fredsftalen

Fredsftalen mellem kong Hardeknud og kong Magnus, som jeg har skrevet om i bogen, er autentisk. To personer har skrevet om begivenheden, Saxo fra Danmark og Snorre Sturlasson fra Island. Det er dog kun Snorre Sturlasson, der har skrevet, at de to konger mødtes ved Gøta Elv.

Siden der ikke findes andre kilder, der beskriver denne aftale, er historikerne ikke sikre på, om de to konger faktisk mødte hinanden der. Men en eller anden aftale indgik kongerne, det er man sikker på, for da kong Hardeknud døde i 1042, overtog kong Magnus hans krone uden kamp og blev konge af både Norge og Danmark, indtil han selv døde i 1047.

Stednavne

I vikingetiden havde de andre navne på byer og lande, end vi har i dag. Her er nogle af de navne, jeg har brugt i bogen:

Nidaros – Trondheim i Norge hed Nidaros, da byen blev grundlagt omkring år 1000. Byen fik navnet, fordi den blev etableret ved åen Nids munding.

Byen ved Gudernes Slette – Oslo i Norge havde et andet navn, da den blev grundlagt i begyndelsen af 1000-tallet. Der er

uenighed om, hvad den første del af navnet ”Oslo” betyder, men man ved, at *-lo* betyder slette. Nogle mener, at den første del af navnet betyder guderne, og den fortolkning har jeg valgt at bruge i bogen.

Odins Vi – Odense i Danmark har fået sit navn i vikingetiden, fordi der stod en norrøn helligdom i byen, på den tid kaldt en *vi*. Man tror, helligdommen var viet til Odin, og at byen derfor fik navnet Odins Vi.

Frankerriget – i dag hedder det Frankrig.

Svealand – før Sverige blev samlet til et rige i midten af 1100-tallet, bestod det af tre landsdele, hvor den midterste landsdel blev kaldt Svealand. Her ligger Gøta Elv, hvor de to konger mødes i bogen for at indgå fredsftalen.

Norrøn mytologi

I vikingetiden troede indbyggerne i både Danmark, Norge og Sverige på de norrøne guder. Selv om kristendommen var kommet til både Danmark og Norge i midten af 900-tallet, tog det mange hundrede år, før befolkningen i de to lande skiftede fra tro på Odin og de andre vikingeguder til Jesus og Gud fra Bibelen.

I vikingetiden var to af de vigtigste guder Odin og Thor. Odin

var den øverste og mægtigste gud, og folk bad til ham, når de skulle i krig. Odin var også vis og kunne udøve trolddom og alle former for magi, og han var hersker over De Ni Verdner. Odin havde spyddet Gungnir, der altid ramte plet, og armringen Draupnir, som hver niende nat dryppede otte identiske ringe.

Historien om halsringen Vakanir har jeg selv fundet på i bogen.

Odin red på sin ottebenede hest Slejpnir i både luften og på vandet, og han havde to ravne, Hugin og Munin, som fløj ud i verden hver morgen og kom hjem om aftenen for at fortælle om, hvad der var sket.

Odin var formskifter og tog ofte skikkelse som en ulv eller en ørn på sine rejser.

Thor var Odins søn og kendt for sin styrke. Han skulle opretholde verdensordenen og var også tordengud. Han havde tre ting, som gjorde ham stærk: hammeren Mjølner, der altid ramte sit mål og vendte tilbage til Thors hånd, jernhandsken Iarngreiper, som han skulle have på for at gribe Mjølner, og styrkebæltet Megingjord, som gjorde ham dobbelt så stærk. Thor kørte på himlen i sin vogn trukket af to geder, Tandgnjost og Tandgrisner.

Loke nævnes i mange af historierne og myterne fra norrøn mytologi. Han er i virkeligheden en jætte, men blandede for længe

siden blod med Odin og bliver derfor kaldt for Odins blodsbroder. Loke fik tre børn med en jættekvinde fra Jotunheim. De var Midgårdsormen, Fenrisulven og pigen Hel, som senere blev gudinde for dødsriget. Ligesom Odin kunne Loke forvandle sig til forskellige dyr og ændre form til andre mennesker eller jætter.

Jeg ved ikke, om Loke var en gud, man troede på, men han spillede en vigtig rolle, fordi han hele tiden udfordrede guderne og gjorde livet svært for dem. Verden består af mennesker, som vil andre det godt eller dårligt, og det er netop det, historierne om Loke ofte viser. Nogle gange hjælper han guderne, andre gange narrer han dem. Det er også derfor, jeg har valgt at tage Loke med i bogen.

Læ var en havjætte og bror til Loke. Læs kone var Ran, og sammen havde de ni døtre, som alle sammen havde et navn, der betød bølge. Læ blev også kaldt for Ægir. I Danmark mente man, at Læ boede på Læsø, deraf navnet på øen.

I Norge og på Island troede man, at havjætten boede på en ø, som i dag hedder Jan Mayen. Jeg har læst et sted, at havjætten Læ er beskrevet i Lejrekroniken som en jætte med tre hoveder, så det er den beskrivelse, jeg har brugt i bogen.

Der var også en række andre nordiske guder, som befolkningen troede på – du kan måske selv finde ud af, hvem det var.

Vølvens spådom

Vølvens spådom er et digt om skabelsen og om Ragnarok. Det er tusind år gammelt, og er den norrøne kulturs profeti. Vølven er en kvindeskikkelse fra norrøn mytologi, og hun har kundskaber, som ikke engang guderne sidder inde med. I digtet hører vi om Odin, som kommer til Vølven for at få svar på verdens skæbne. Den kender hun bedre end selveste gudernes konge.

Der var også kvinder i vikingetiden, der var vølver. Hun blev tilkaldt, hvis der var krisetider. Vølven kunne sejde, det vil sige udøve magi, og hun kunne spå om fremtiden.

De Ni Verdner

Ihistorierne fra norrøn mytologi nævnes det ofte, at Odin er hersker over De Ni Verdner. Nogle af verdnerne er tydeligt beskrevet, mens andre kun nævnes meget kort. Verden, som menneskerne levede, kaldtes for **Midgård**, mens den verden, hvor guderne Odin og Thor levede i, kaldtes for **Asgård**. Der fandtes også en anden gudeverden, og den kaldtes for **Vanaheim**.

I Asgård boede aserne, og i Vanaheim boede vanerne. Man troede, at det var muligt at komme til Asgård fra Midgård via en bro ved navn Bifrost, som i virkeligheden var enten regnbuen eller nordlyset.

En anden verden, som var tæt forbundet med gudernes verden, var **Lysalfheim**, og her boede lysalferne.

I bogen har jeg tænkt, at de norske huldrer kunne være lysalfer, og at de kunne vandre frem og tilbage mellem de to verdner via en portal bestående af lys.

Jætterne kom fra **Jotunheim**, og jeg har tænkt, at det må være troldenes hjem, og at jätte er et andet ord for trold. Det sjove ved den verden er, at der faktisk findes et sted i Norge, som hedder Jotunheimen.

Derudover fandtes der fire meget mørke verdner. I norrøn mytologi troede man, at de to verdner, **Muspelheim**, hvor der var ild og flammer, og **Niflheim**, hvor der var is og kolde floder, mødtes, og at den damp og rim, som blev dannet, førte til skabelsen af de første jætter og guder.

Efter at guderne var blevet skabt, lavede de Midgård. Det nævnes, at dværgene boede i jorden og stenene, og at de hørte til i **Mørkalfheim**.

Og endelig fandtes der en verden, hvor de, der døde af alderdom eller sygdom, kom hen, nemlig **Helheim**.

De, der døde i kamp, kom til Valhal i Asgård.

Underjordiske væsener

Både i Norge og Danmark troede befolkningen på, at der var en række forskellige typer af underjordiske væsener i naturen omkring dem. Nogle af dem var onde, og menneskerne var bange for at møde dem. Andre væsener var gode og hjalp ofte menneskerne. De underjordiske boede i skovene, i fjeldene, i højene, i søerne, i vandfaldene, i havene – kort sagt overalt i naturen. Nogle af de underjordiske væsener, man troede på, var trolde, nisser, huldrer i Norge og ellefolk i Danmark, højfolk, nøkken i Norge, havmænd og –fruer og lindormen i Danmark.

Ugedagene i vikingetiden

Mánadagr – månedag

Týsdagr – Tyrns dag

Odinsdagr – Odins dag

Torsdagr – Thors dag

Frjádagr – Freys, Frejas eller Friggs dag

Laugardagr – badedag

Sunnudagr – soldag

Redskaber

Solsten: Solstenen er en krystal, der kunne hjælpe med at bestemme solens position på himlen og derved hjælpe vikingerne, når de var ude at sejle, men måske også, når de var ude at vandre. Krystallen kan findes i Norge. Solstenen bliver også nævnt i nogle af de gamle sagaer skrevet om vikingetiden. Men forskerne i dag er uenige om, om solstenen faktisk kunne bruges til at navigere efter.

Ildstål og flintesten: For at tænde et bål brugte man i vikingetiden ofte et ildstål, der var lavet af jern, og som blev slået mod en flintesten for at skabe en gnist. Gnisten blev brugt til at antænde en fyrsvamp. Når svampen gløder, kan strå og lignende tændes og bruges til at lave et bål.

Guldskatten

I 1981 blev en af de største skatte fra vikingetiden i Norge fundet ved Landvik i Grimstad. Den kaldes også Slemmedalsskatten. Der er årstal på mønterne, som blev fundet, og arkæologerne mener, at skatten blev begravet i år 926. Der blev også fundet to forgyldte beslag, hvorpå der var skrevet med runeskrift. Skriften er blevet tolket som kvindenavnet Tora og mandenavnet Torfrid.

Odins armring

Inogle gamle dokumenter fra Nationalmuseet står der skrevet, at arkæologer i 1775 fandt en armring, da de gravede i området omkring ringborgen Nonnebakken i Odense, og selv skriver de, at det må være Odins egen armring, siden de ved, at han grundlagde Odense og boede der.

Ringborgene i Danmark

En ringborg, en trelleborg eller en cirkelborg er cirkelformede borge. I dag kender vi til fem borge, der blev opført i Danmark. Der er også fundet to i Skåne, men de er ikke bygget på helt samme måde.

Borgene i Danmark var mange steder blevet glemt, og de er først blevet udgravet i løbet af 1900-tallet. I Danmark er der indtil videre fundet fem ringborge:

- Ringborg ved Slagelse (udgravet 1934-42)
- Nonnebakken (Borg) i Odense
(fundet 1953, udgravning i en periode i 2015)
- Fyrkat ved Hobro (udgravet 1950-63)
- Aggersborg ved Aggersund, Danmarks største ringborg
(fundet i 1948)
- Borgring ved Køge
(fundet i 2014, udgravning til og med 2018)

Der er omtrent en dagsmarchs afstand mellem ringborgene. Alle borgene har samme grundplan. De har en port i hver af de fire verdenshjørner og to veje, som går vinkelret gennem borgpladsen. I hver kvartcirkel er der mindst en karré (fire bygninger bygget omkring en gårdsplads).

Ringborgen i Odense havde plads til omtrent 1.000 personer. Den bliver kaldt Nonnebakken, fordi borgen blev brugt som et kloster i 1100-tallet.

Ringborgene er ikke nævnt i nogen skriftlige kilder fra vikingetiden, så man er ikke sikker på, hvad de blev brugt til. Undersøgelser tyder dog på, at de blev bygget, da kong Harald Blåtand var konge, og at de kun blev brugt i 5-10 år. Men der er stadig meget, vi ikke ved om ringborgene.

I bogen har jeg valgt at bruge dem til at træne kongens vikingehær i 1037, selv om de måske slet ikke blev brugt på det tidspunkt eller med det formål.